

[Statsministeren.]

vistnok medens jeg endnu var paa Færøerne, sagt, at et Lagtingsvalg om dette Spørgsmaal, altsaa med Tilhørsforholdet til Danmark som Indsats, vilde være rimeligt i den Situation, der havde udviklet sig. Spørgsmaalet om Folkeafstemning er derimod kommet op i Færøernes Lagting, efter at jeg var rejst derfra. Man har, saa vidt jeg har set i Aviserne, behandlet Forslaget og besluttet med et Flertal at kræve en Folkeafstemning. Jeg har overfor Pressens Forespørgsler svaret, at jeg ikke i og for sig vilde modsætte mig heller dette, hvis Kravet kom med fornøden Vægt, men saaledes tror jeg nu ikke, det kommer, det maa jeg tilstaa. Hvis de Bladmeddelelser, jeg har set, er rigtige, kommer Kravet med den Tilføjelse, at Selvstyrepartiets ansvarlige Ledere erklærer, at deres Partis Vælgere ikke vil deltage i en saadan Afstemning. Jeg betragter denne Holdning som ganske ansvarsløs, som en Fejhed, der er lidet passende men da jeg ikke vil lade de fejge regere, bliver jeg alligevel nødsaget til at tage Hensyn til den Bemærkning, der er føjet til Kravet om Folkeafstemning; thi hvis denne Meddelelse er rigtig, synes jeg, Sagen har en helt anden Karakter, end da den fremkom i Slutningen af forrige Maaned som Plan om en Folkeafstemning, hvori Færøernes Befolkning som *Helhed* vilde deltage, og hvor den altsaa vilde faa Lejlighed til at tilkendegive, hvordan den ønsker Forholdet til Danmark skulde være. Vi maa naturligvis i denne Sag afvente en officiel Indberetning, men jeg kan godt sige allerede nu, at kun hvis man kan sikre sig, at Færøernes Befolkning virkelig vil give et klart og utvetydigt Svar, er der Mening i at foranstalte en saa vigtig Ting som en Folkeafstemning. Hvis man ikke kan det, synes jeg, vi bør søge andre Veje for at faa tilvejebragt den Klaring, der før eller senere er nødvendig.

Jeg beklager i høj Grad den illoyale Maade, hvorpaa Danmark behandles fra den ene Side oppe paa Færøerne, en Behandling, der jo er ganske uberettiget. Hvad enten man ser paa Danmarks Holdning i kulturelle Spørgsmaal eller i økonomiske Spørgsmaal, er det ganske uberettiget at gentage disse Angreb paa Danmark, som stadig kommer fra en bestemt Side, og som ikke mindst serveres i den norske Presse. Danmark har ingenlunde stillet sig overfor Færøerne paa en saadan Maade, at den færøske Befolkning har rimelig Grund til at beklage sig. Naar vi erindrere, at den færøske Befolkning ikke betaler Skat og ikke har Værnepligt og alle de andre Byrder,

som den danske Befolkning har, og naar man samtidig erfarer, at der hvert Aar af den danske Rigsdag bevilges anselige Summer til Drift og Anlæg paa Færøerne, synes det temmelig ubetimeligt at tale om et Gældsforhold af den Art, som det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen skildrede som Referat fra en Lagtingsmands Behandling af Danmark. Jeg skal nævne Drifts- og Anlægsudgifterne fra enkelte af de senere Aar. Jeg har Opgivelser for en hel Række Aar, nemlig 15, men jeg skal kun nævne nogle Hovedpunkter.

I 1915—16 var Udgiften til Drift og Anlæg under de forskellige Ministerier i Sager, som angik Færøerne, godt $\frac{1}{2}$ Mill. Kr., i 1917—18 er den vokset til lidt over 1 Mill. Kr., i 1919—20 er den 1,1 Mill. Kr., i 1920—21 1,6 Mill. Kr., i 1921—22 1 695 000 Kr., i 1922—23 2 277 000 Kr., i 1923—24 2 666 000 Kr., i 1924—25 3 084 000 Kr., i 1925—26 2 $\frac{1}{2}$ Mill. Kr., i 1926—27 2 350 000 Kr., i 1927—28 2 230 000 Kr., i 1928—29 2 155 000 Kr. Hertil kommer i den samme Række Aar Laanebeløb til en samlet Sum af 4 Mill. Kr. Ved de sidste Aars Udlaan til Færøerne er det navnlig Fornylelsen af Færøernes Fiskerflaade, der har staaet paa Dagsordenen. For 1928—29 bevilgedes hertil 611 590 Kr.; i Aarene forinden drejede det sig om Beløb mellem 130 000 og 200 000 Kr.; i Aaret 1923—24 var man helt oppe paa 327 500 Kr.; et Aar lidt længere tilbage, 1921—22, udlaante man næsten 600 000 Kr. Tilsammen for disse 15 Aar, hvor Laanevirksomheden dog først er begyndt i 1917—18, drejer det sig altsaa om en samlet Udlaanssum af 4 Mill. Kr.

Naar man erindrere, at det drejer sig om 25 000 Mennesker, som Befolkningen paa Færøerne udgør, synes jeg ikke, man egentlig kan sige, at den danske Stat har opført sig paa en illoyal eller uhæderlig Maade overfor denne Befolkning. Den har faaet de Institutioner, der er nødvendige, den har faaet den Betaling af Institutionerne paa Retsomraadet, paa Undervisningsomraadet, paa det kirkelige Omraade o. s. v., som er paa krævet, og som udgør de Summer, jeg her har nævnt. Den har desuden faaet Rigsdagens Tilslutning til Løsningen af den meget betydelige Opgave, som det er at forbedre den store ubemidlede Fiskerbefolknings Kaar ved at skaffe den bedre Driftsmidler, bedre Materiel end det, de i mange, mange Aar har maattet nøjes med.

Det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen har talt om den Bevægelse, der gør sig gældende paa Færøerne for at frigøre Fiskerne,